

Zarządzanie kryzysowe w regionie transgranicznym na poziomie powiatu

Streszczenie

W artykule przedstawiono praktyczne aspekty zarządzania kryzysowego na poziomie powiatu gorzowskiego rozumianego jako działalność organów administracji publicznej, która jest elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, polegającym na: zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej.

Słowa kluczowe: Zarządzanie kryzysowe, region transgraniczny, powiatu

1. Zarządzanie kryzysowe na poziomie powiatu

Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2007 r., nr 89, poz. 590, Dz.U. z 2009 r., nr 131, poz. 1076).

Zarządzanie kryzysowe to działalność organów administracji publicznej będąca elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, która polega na:

- zapobieganiu sytuacjom kryzysowym,
- przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań,
- reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- usuwaniu ich skutków
- odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej.

Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na obszarze powiatu jest Starosta jako przewodniczący zarządu powiatu.

Do zadań Starosty w sprawach zarządzania kryzysowego należy:

- kierowanie monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie powiatu;
- realizacja zadań z zakresu planowania cywilnego, zarządzanie, organizowanie i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego;

- wykonywanie przedsięwzięć wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania powiatów i miast na prawach powiatu;
- zapobieganie, przeciwdziałanie i usuwanie skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym;
- współdziałanie z Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w zakresie przeciwdziałania, zapobiegania i usuwania skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym;
- organizacja i realizacja zadań z zakresu ochrony infrastruktury krytycznej.

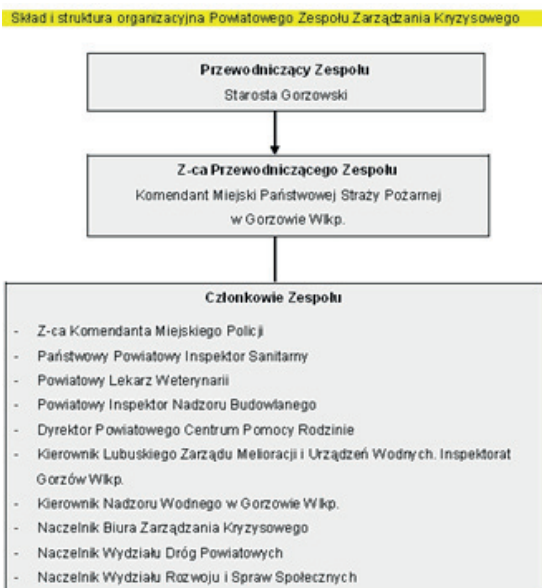
Zadania z zakresu zarządzania kryzysowego starosta wykonuje przy pomocy powiatowej administracji zespolonej i jednostek organizacyjnych powiatu a także przy pomocy powiatowego zespołu zarządzania kryzysowego.

Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego powołuje starosta oraz określa jego skład, organizację, siedzibę oraz tryb pracy. Pracami Zespołu kieruje Starosta.

W skład zespołu powiatowego wchodzi osoby powołane spośród:

- osób zatrudnionych w starostwie powiatowym,
- osób zatrudnionych w powiatowych jednostkach organizacyjnych,
- osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych stanowiących aparat pomocniczy kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży powiatowych,
- przedstawicieli społecznych organizacji ratowniczych.

W skład zespołu powiatowego mogą wchodzić inne osoby zaproszone przez starostę.

Schemat 1. Skład i struktura organizacyjna Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego

Do zadań Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego należy:

- ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń;
- przygotowywanie propozycji działań i przedstawianie staroście wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w powiatowym planie zarządzania kryzysowego;
- przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami;
- opiniowanie powiatowego planu zarządzania kryzysowego.

Na poziomie powiatu tworzy się powiatowe centrum zarządzania kryzysowego.

Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego zapewnia przepływ informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego.

Organizację, siedzibę oraz tryb pracy powiatowego centrum zarządzania kryzysowego, w tym sposób całodobowego alarmowania członków zespołu zarządzania kryzysowego oraz sposób zapewnienia całodobowego obiegu informacji w sytuacjach kryzysowych określa Starosta.

Do zadań Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego należy:

- pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego;
- współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej;
- nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności;
- współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska;
- współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne;
- dokumentowanie działań podejmowanych przez centrum;
- realizacja zadań stałego dyżuru na potrzeby podwyższenia gotowości obronnej państwa.

2. Charakterystyka Powiatu Gorzowskiego

Strukturę administracyjną powiatu gorzowskiego tworzą:

- 1 gmina miejska (Miasto Kostrzyn nad Odrą),
- 1 gmina miejsko-wiejska (Miasto i Gmina Witnica),
- 5 gmin wiejskich (Gmina Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa, Lubiszyn, Santok).

* POWODZIE

Przez teren powiatu przepływają 3 rzeki: Odra o długości 7,5 km – administrowana przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie; Warta – 77,8 km i Noteć – 14,7 km administrowane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

W zasięgu oddziaływania tych rzek leży Miasto Kostrzyn nad Odrą i 41 wsi.

Pozostałe rzeki i kanały o łącznej długości 448,378 km administrowane są przez Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze.

* ZAGROŻENIA CHEMICZNO-EKOLOGICZNE

Skażenia chemiczne i ekologiczne mogą być spowodowane:

- niebezpiecznymi substancjami chemicznymi przewożonymi przez teren powiatu:
 - a) drogami kołowymi (droga krajowa nr 3: Jakuszyce – Świnoujście, droga krajowa nr 22: Kostrzyn nad Odrą – Gorzów Wlkp. – Strzelce Krajeńskie – Wałcz;
 - b) szlakami kolejowymi (Śląski Okręg Przemysłowy – Kostrzyn nad Odrą – Zespół Portowy Szczecin-Świnoujście, Krzyż – Gorzów Wlkp. – Kostrzyn nad Odrą, Gorzów Wlkp. – Skwierzyna – Zbąszynek);
- awariami w zakładach pracy składającymi niebezpieczne substancje chemiczne (Browar w Witnicy – amoniak – 0,7 t., Gospodarstwo Rolne w Boleminie – amoniak – 3,2 t. Zakłady Włókien Chemicznych „STILON” S.A. w Gorzowie Wlkp. – amoniak – 40 t, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska (Wieprzyce–Gorzów Wlkp.) – amoniak – 3 t.

Zagrożenie stanowią również:

- rurociąg ropy naftowej dalekosiężny użytkowany przez Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych (PERN) z Płocka (na terenie powiatu o długości 40,457 km, w tym: Gmina Deszczno – 9,635 km (Brzozowiec, Glinik, Deszczno, Maszewo, Karnin, Niwica); Miasto Gorzów Wlkp. – 4,937 km; Gmina Bogdaniec – 10,219 km (Wieprzyce, Łupowo, Raclaw, Stanowice); Gmina Lubiszyn – 12,454 km (Lubno, Wysoka, Lubiszyn, Tarnów, Łąkomin); Gmina Witnica – 3,212 km (Mosina).
- gazociągi wysokiego ciśnienia – około 5 MPa., w tym: gazociąg Odlanów – Police (operator sieci gazowej – GAZ-SYSTEM Poznań), gazociąg Dębno – Gorzów Wlkp. (operator sieci gazowej – PGNiG Zielona Góra), gazociąg Górzycza - Kostrzyn (operator sieci gazowej – PGNiG Zielona Góra) oraz gazociągi o ciśnieniu – około 3,5 MPa., w tym: gazociąg Gorzów – Witnica – Kostrzyn (operator sieci gazowej – WSG Poznań Oddz. Zakład Dystrybucji Gazu Szczecin).

* INNE ZAGROŻENIA POWIATU GORZOWSKIEGO:

- epidemie (do dnia 19 października 2009 r. na terenie Polski odnotowano łącznie 166 przypadków zakażenia wirusem grypy typu A/H1N1. W powiecie na bieżąco monitorowana jest sytuacja epidemiologiczna przez Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego. W powiecie gorzowskim nie odnotowano przypadków zachorowań na grypę typu A/H1N1);
- epizootie (zagrożenie mogące objąć cały obszar powiatu ze szczególnym uwzględnieniem rejonów przyległych do rzeki Warty i Noteci, ze względu na prawdopodobieństwo wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków. Szczególnie narażonym miejscem jest Park Narodowy „Ujście Warty” w rejonie Kostrzyna nad Odrą. W marcu 2006 roku Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach potwierdził, że znaleziony w Kostrzynie nad Odrą (Powiat Gorzowski) martwy łabędź był zarażony niebezpiecznym dla człowieka wirusem H5N1);
- katastrofy budowlane i techniczne;
- awarie infrastruktury komunalnej;
- naruszanie porządku publicznego, akty terroru, odnalezienie niewypałów i materiałów wybuchowych;
- anomalie pogodowe: wichury huragany, gwałtowne opady atmosferyczne, susze.

4. Współpraca transgraniczna

Rok 1999 – podpisanie porozumienia pomiędzy Powiatem Gorzowskim a Powiatem Ziemskim Marchijsko-Odrzańskim, m.in. organizowanie spotkań w zakresie zwalczania skutków klęsk żywiołowych.

Rok 2007 – podpisanie porozumienia dotyczącego wspólnej realizacji inwestycji pod nazwą „Miejskie Centrum Ratownictwa w Witnicy”. (Partnerzy projektu: Szkoła Ratownictwa Bad Saarow, Prezydium Policji Frankfurt nad Odrą, Miasto Müncheberg, Powiat Märkisch-Oderland, Ochotnicza Straż Pożarna Witnica, Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wlkp., Gmina Witnica, Powiat Gorzowski).

Zdjęcie 1. Planowany termin oddania do użytku Regionalnego Centrum Ratownictwa w Witnicy – koniec roku 2011

Zdjęcie 2. Planowany budynek Regionalnego Centrum Ratownictwa w Witnicy

Rok 2008 – podpisanie porozumienia o współpracy partnerskiej w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ochrony przed katastrofami oraz w zakresie ratownictwa pomiędzy Powiatem Gorzowskim a Powiatem Marchijsko-Odrzańskim.

Rok 2009 – aneks do porozumienia o współpracy partnerskiej w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ochrony przed katastrofami oraz w zakresie ratownictwa (m.in. wyznaczenie Regionalnego Centrum Ratownictwa w Witnicy jako bazy do działań transgranicznych).

ĆWICZENIA, IMPREZY TRANSGRANICZNE

- 11 października 2008r. – transgraniczne ćwiczenia zwalczania skutków klęsk żywiołowych powiatów: marchijsko-odrzańskiego, gorzowskiego, gryfińskiego i myśliborskiego w leśnictwie Sonnenburg (Niemcy);

- Ćwiczenia w Świerkocinie – wrzesień 2008r. – ćwiczenia obrony cywilnej i powiatowego zespołu zarządzania kryzysowego – „Prowadzenie i koordynacja działań ratowniczych podczas wycieku substancji ropopochodnej na rzece Warcie. Współdziałanie służb ratowniczych oraz samorządu lokalnego w sytuacji zagrożenia ekologicznego”;
- Impreza masowa „Przystanek Woodstock” – impreza masowa „Przystanek Woodstock” odbywa się w Kostrzynie nad Odrą co rocznie od 2004 roku. W 2009 r. w imprezie brało udział około 500 000 osób.

Crisis management in the cross-border region at the poviat level

Abstract

The article presents the practical aspects of crisis management at the level of the Gorzów poviat understood as the activity of public administration bodies that is an element of national security management, which consists in: their effects on resource recovery and critical infrastructure.

Keywords: Crisis management, cross-border region, poviat level